

Ah efendim, bizim memleket eskiden bugünkü gibi ölü, sesi kı-sılmış bir yer değildi. Eskiden burada değirmencilik öyle işlek bir sanattı ki çepeçevre on fersahlık yerden çiftçiler öğütülecek buğdayı bize getirirlerdi. Köyü saran tepeler yel değirmenleri ile kaplıydı. Ne yazık ki Parisli birkaç Fransız'ın aklına Parascon (Pıraskon) Yolu üzerinde bir un fabrikası kurmak geldi. Bilirsiniz ya "Eskinin alıcısı olmaz." derler. Bizimkiler de buğdaylarını fabrikaya göndermeye başladılar. Zavallı yel değirmenleri, böylece işsiz kaldı. Başlangıçta, bir süre dayanmaya yeltendiler. Ama fabrika daha güçlü çıktı ve hepsine topu attırdı... Artık o küçücük eşekler gelmez oldu... Sonunda bir gün belediye bu yıkıntıları yerle bir ettirdi ve yerlerine asmalar ve zeytin ağaçları dikildi.

ile kaplıydı. Ne yazık ki Parisli birkaç Fransız'ın aklına Parascon (Pıraskon) Yolu üzerinde bir un fabrikası kurmak geldi. Bilirsiniz ya "Eskinin alıcısı olmaz." derler. Bizimkiler de buğdaylarını fabrikaya göndermeye başladılar. Zavallı yel değirmenleri, böylece işsiz kaldı. Başlangıçta, bir süre dayanmaya yeltendiler. Ama fabrika daha güçlü çıktı ve hepsine topu attırdı... Artık o küçücük eşekler gelmez oldu... Sonunda bir gün belediye bu yıkıntıları yerle bir ettirdi ve yerlerine asmalar ve zeytin ağaçları dikildi.

1) Aşağıdakilerden hangisi değirmenlerin yerini fabrikaların almasının nedenleri arasında değildir?

- A) Değirmenler rüzgâr enerjisi ile çalıştığı için doğa dostudur.
- B) Değirmen daha uzun sürede fabrikalar daha kısa sürede öğütür.
- C) Değirmende aynı anda birçok şey öğütülemezken fabrikalarda aynı anda birçok şey öğütülebilir.
- D) Değirmenlerin kapasitesi fabrikalardan daha azdır.

Türkiye'de 1940 yılında toplam traktör sayısı 1.066 iken bu rakam 1950'den sonra hızla artarak 16.585'e çıkmıştır. Tarımda makineleşme sonucu insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması ve sanayileşmenin artması sonucunda köyden kente göç hızlandı.

2) Aşağıdakilerden hangisi köyden kente göçün olumlu sonuçlarından?

- A) Çarpık kentleşme, alt yapı yetersizliği oluştu.
- B) Kentlerde ekonomik anlamda hızlı büyüme ve iş kollarında çeşitlilik arttı.
- C) Yerli halk ve göç edenler arasında kültürel sorunlar ortaya çıktı.
- D) Konut sıkıntısı ve gecekondulaşma ortaya çıktı

Ulaşım ağlarındaki gelişmelerin üretim faaliyetlerine, üretim faaliyetlerindeki gelişmelerin de ulaşım ağlarına etkisi artmıştır. Ürünlerin bir yerden başka bir yere taşınması, ulaşım ağlarındaki gelişmeler sayesinde hızlanmıştır. Ülkelerin kara, deniz, demir ve hava yollarındaki gelişmeler üretim ekonomisine katkı sağlamıştır. Ulaşım ağlarındaki bu gelişmeler, ülkelerin ekonomilerini güçlendirdiği gibi ulaşımdaya nitelikli iş gücüne duyulan ihtiyacı arttırmıştır.

3) Yukarıdaki bilgilere göre;

- I. Üretim faaliyetleri ile ulaşım ağları arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır.
- II. Ulaşım üretilen ürünün tüketiciyle buluşmasını sağlar.
- III. Ulaşımdaya fark yaratan gelişmelerin yaşandığı ülkeler ekonomik güç elde ederler.

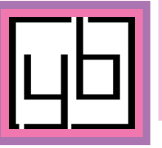
hangisine, hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

Tarih öncesi çağlarda, toprağa tohum atmak için çubuklar kullanıldı. Bir zaman sonra taş ve çamurlarla su kanalları yapılarak topraklar sulandı. Zamanla madenler işlendi. Böylece kazma, orak, çapa ve toprağı sürmeye yarayan saban bulundu. Bazı hayvanlar yük taşımak, ulaşımı sağlamak için kullanılırken bazı hayvanlar da tarımda kullanıldı. Günümüzde ise traktörler ve biçerdöverler başta olmak üzere diğer gelişmiş araçlarla büyük tarım alanları kas gücüne gerek duyulmaksızın ekip biçilmeye, sulanmaya ve buralardan ürün toplanmaya başlandı.

4) Buna göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Günümüzde tarımsal üretimde gelişmiş makinelerle kas gücüne ihtiyaç azalmıştır.
- B) Madencilik alanında yaşanan gelişmeler tarımı olumlu etki yapmıştır.
- C) İnsanlar tarımla birlikte yerleşik hayata geçmeye başlamışlardır.
- D) Tarımsal üretimde hayvanların gücünden yararlanılmıştır.

Üretim, fabrika adı verilen büyük mekânlarda çok sayıdaki makine ile yapılmaya başlandı. Buhar gücü ile çalışan makineler, fabrikalara, uzak yerlere giden trenlere, okyanuslara açılan gemilere hız ve güç verdi. 19. yüzyılda fabrikada çalışacak daha fazla insana ihtiyaç duyuldu. Bu nedenle köyden kente büyük göçler yaşandı. Kentler gittikçe büyüdü. Tarıma olan ilgi azaldı. Bütün dünyayı etkileyen bu büyük değişim Sanayi İnkılabı adıyla tarihteki yerini aldı.

5) Aşağıdakilerden hangisi Sanayi inkılabının olumlu etkilerinden değildir?

- A) Makineler sayesinde daha ucuza üretim yapılma-ya başlandı.
- B) Çok çalışıp az kazanan işçi sınıfı doğdu.
- C) Üretim artışı için insanların refah seviyesi yükselmiştir
- D) Yeni buluşların önü açıldı ve teknik ilerlemeye önem verildi.

Kayseri’de lise öğrencileri Ali Barış Üstündağ (17) ve Mehmet Sezer İnan (18), iki yıllık çalışma sonucu ‘tarım dostu’ drone üretti. İki yıl önce tarım sektörüne fayda sağlamak amacıyla drone üretmeye karar verdi. Okulda internette araştırma yaparak çalışmaya başla-yan iki arkadaş, iki yılın sonunda drone üretti. ‘Tarım dostu’ drone iki kilometre menzile sahip, 250 metre yükselebiliyor. Drone, monte edilen kapsül sayesinde yarım kiloya kadar ağırlık taşıyabiliyor. Drone bu sayede, sürülen araziye havadan tohum bırakabiliyor.

6) Yukarıdaki habere göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Teknolojik gelişmeler ile kas gücü ters orantılıdır.
- B) Teknolojik gelişmeler tarımda işsizlik yaratıyor.
- C) Teknolojik gelişmeler tarımda verimi artırıyor.
- D) Teknolojik gelişmeler nedeniyle kırdan kente göç oluyor.

- İngiltere merkezli analiz şirketi Oxford Economics’e göre, robotlar 11 yılda dünya genelinde imalat sektöründe çalışan 20 milyon kişiyi işsiz bırakabilir.

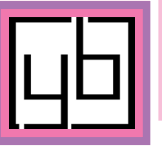
- Şirket işsiz kalacak bu kişilerin, otomasyon nedeniyle hizmet sektöründe de iş bulmakta zorlanacağına dikkat çekti.

- Oxford Economics bununla birlikte artan otomasyonun istihdamı ve ekonomik büyümeyi artıracığını vurguladı ve bunun sonucu olarak ortaya çıkacak gelir eşitsizliğine karşı yetkililer tarafından önlem alınması çağrısında bulundu.

- Raporda “İmalat sektöründe işsiz kalan kişiler, ulaşım, inşaat, bakım ve ofis işlerine yöneliyor. Ancak bu alanlarda otomasyona açık” dendi.

7) Yukarıdaki bilgilerden yola çıkarak hangisine ulaşamaz?

- A) Üretimde teknolojik gelişmeler nedeniyle insanlar robot teknolojisinin henüz daha az etki ettiği sektörlerle yönelecek.
- B) Teknolojik gelişmeler sonucunda işsiz kalan insanların yöneldiği diğer alanlarda da robot teknolojisinin kullanımı söz konusu olacak.
- C) Robot teknolojisindeki gelişim gelecekte insanların haftalık çalışma süresini artıracak.
- D) Teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkacak sorunlara yönelik devletlerin önlem alması gerekiyor.

	Sanayi İnkılabı Öncesi	Sanayi İnkılabı Sonrası
I	İnsan gücüne dayalı üretim yapıliyordu.	Makine gücüne dayalı seri üretime geçilmiştir.
II	Üretimin temel alanları tarım, hayvancılık ve zanaattır.	Üretim alanı genişlemiştir. Ham maddesi tarım ürünleri, madenler olan birçok yeni ürün ortaya çıkmıştır.
III	Dağınık bir yerleşim yapısının oluştuğu görülür.	Sanayi Devrimi nüfusun merkezlerde yani kentlerde toplanmasına yol açmıştır.
IV	Geniş aileler yaygındır.	Çekirdek aile yaygınlaşmıştır.
V	Uygulanan teknik, tecrübe ve ustalık geleneğine dayanır.	Bilime ve teknolojiye dayanan teknikler geliştirilmiştir.

8) Yukarıdaki tabloda Sanayi inkılabının öncesi ve sonrası ile ilgili bilgiler verilmiştir. Buna göre hangileri Sanayi inkılabının Sosyal hayata etkisine örnektir?

- A) I ve III
C) IV ve V

- B) III ve IV
D) II, IV ve V

• Buhar makinelerinin yaygınlaşması, kömür madenine duyulan ihtiyacı arttırdı çünkü bu makineler kömürle çalışıyordu. Sanayinin en önemli ham maddesi demir madeni idi. Makinelerin yapımı için demir madeni kullanılıyordu. Kömür, demir sanayisi için de önemli bir enerji kaynağıydı.

• Önceleri ürünleri taşıma işi at arabası ve su kanallarıyla yapıliyordu. Buhar makinesi ulaşım ve taşımacılıkta yeni gelişmeleri sağladı. Lokomotif ve gemilerde buhar makinesinin kullanımı ulaşımı kolaylaştırdı. Deniz aşırı ticaretin gelişmesinde buharlı gemilerin katkısı büyük oldu.

9) Buharlı makinelerinin kullanım alanları ile ilgili verilen bilgilere göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Makineler enerji kaynaklarına ihtiyacı artırmıştır.
B) Makinelerin üretiminde ve kullanılmasında enerji kaynaklarına ihtiyaç vardır.
C) Buhar makinesi ticaretin gelişmesini sağlamıştır.
D) Buhar makinesi tarımsal üretimi ve verimi artırdı.

Günümüzde teknolojik olarak oldukça gelişmiş tarım aletleri yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. İş gücüne duyulan ihtiyaç azalmış ancak üretim artmıştır. Bu durum ticaretin gelişmesini sağlarken köyden kente göçlere de sebep olmuştur. Kent nüfusu hızla artmıştır.

10) Buna göre hangisine ulaşılabilir?

- A) Gelişmiş tarım aletleri kırsalda işçi fazlalığına yol açmıştır.
B) Teknoloji sayesinde üretim artmış ve bununla ilgili olarak ticaret gelişmiştir.
C) Üretimin artması ile ticarete geliştiği için kırsal kesimde ticaret ön plana alınmıştır.
D) Tarım aletlerinde yaşanan gelişmeler insanları kentlere göç etmeye zorlamıştır.

**7.Sınıf Sosyal Bilgiler 5.Ünite
Geçmişten Günümüze Üretim Araçları
DENEME SINAVI
CEVAP ANAHTARI**

1-A	6-A
2-B	7-C
3-D	8-B
4-C	9-D
5-B	10-C

Her türlü paylaşıma açıktır. Ticari amaçlı kullanılamaz. ©

Bu deneme sınavının hazırlanılmasında M.E.B. ders kitaplarındaki bilgilerden, aşağıdaki internet adreslerinden ve makaleden faydalanılmıştır.

•<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-48771178> - 16.04.2021

•<https://www.hurriyet.com.tr/egitim/liselilerden-tarim-dostu-drone-41467281> - 16.04.2021

•SAĞLAM, Serdar. “1923-1950 yılları arasında Türkiye’de kent ve kentleşme olgusu, Sosyoloji konferansları/No:53 (2016-1): 257-274